

Posudek na rigorózní práci Daniely Sedláčkové „Možnosti rozvoje zdravého sebevědomí žáka“.

Práce Daniely Sedláčkové byla v září 2007 předložena jako diplomová práce.

Jde o práci, která byla velmi kvalitní, což dokazuje i to, že na podzim 2007 byla práce oceněna Bolzanovou cenou. Podle mého názoru práce Daniely Sedláčkové výběrem tematu a způsobem zpracování přesahovala kritéria a požadavky kladené na diplomové práce. Ukázalo se, že tyto skutečnosti, včetně mého doporučení, stály za autorčiným rozhodnutím předložit diplomovou práci jako práci rigorózní. Je zapotřebí připomenout, že jde o problematiku obtížnou, v pedagogice nepřilíš zpracovanou a složitou s ohledem na mnohovztažnou síť vztahů a souvislostí.

V teoretické části se autorka zabývá především pojmem sebevědomí a sebepojetí, jejich teoretickým výkladem, osobnostními souvislostmi a složitým, ne zcela jednotným chápáním těchto pojmů.

Kromě základního obecně teoretického úvodu, který je zpracován velmi jasně a přehledně obsahuje teoretická část tři kapitoly.

Obsah první kapitoly věnuje autorka odbornému psychologickému vymezení pojmů (pozitivistická psychologie a psychologie osobnosti, G. W. Allport a W. James), které jsou spíše na hranici mezi psychologickými vědami a filozofií. Jde o následující pojmy: „Já“, „jáství“, „sebepečení“, „sebehodnocení“, „sebedůvěra“, sebeúcta“, sebereflexe“.....

Jde o pojmy, které se úzce vztahují k tematu a připomínají zároveň skutečnost nejasného a často (u učitelů) nesrozumitelného chápání těchto pojmů. Jejich interpretace je pro současné pedagogické a pedagogicko psychologické uvažování v tomto směru přínosem. Zřetelně strukturovanými podkapitolami autorka uvádí vnější a vnitřní činitele determinace sebepojetí a přechází do konkrétní školní problematiky. Zabývá se důsledky nízkého a vysokého sebevědomí, identifikuje se s termínem „zdravé sebevědomí“ a naznačuje možnosti diagnostiky, které vedou k bližšímu poznávání sebevědomí žáka.

Následující třetí kapitola je logickým vyústěním předchozího textu. Autorka hledá účinnost rozvoje prostřednictvím metod, projektů, úkolových situací ve výchovně vzdělávacím procesu, zaměřuje se na kooperativní vyučování, asertivitu, dramatickou, osobnostní a sociální výchovu. Všechny tyto přístupy a metody spojuje myšlenka jak rozvíjet zdravé sebevědomí žáka, jak novými a netradičními způsoby, postupy a metodami obohatit stávající pedagogické situace.

Na tomto místě oceňuji autorčin přístup k řešení dané problematiky, kdy spolu s velmi četnými odkazy na prostudovanou literaturu prokázala originalitu v návrzích na řešení a citlivé vidění problému.

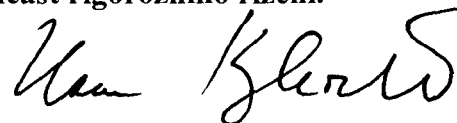
Ve druhé části práce autorka představuje projekt výzkumu, který je založen především na dotazníku vlastní konstrukce, strukturovaného do kategorií reflexe sebevědomí, atribuce, aspirace, dotazník dále obsahuje vzhled do příčin nízkého versus vysokého sebevědomí a soubor preferenčních otázek. Tento dotazník, který autorka velmi pečlivě utvářela a při jeho přípravě prokázala kvalitní metodologické způsobilosti se ukázal být metodou, která prostřednictvím sledovaných kategorií nejen rozpracovává do daného celku teoretické předpoklady o útvech „sebe“ ale spojuje je do jevu, který v prostředí školy, hodnocení, vztahu k učitelům a rodičům prokazuje určitou platnost. Nedostatkem výzkumného šetření je nevyváženost položek pro jednotlivé kategorie v dotazníku a malý vzorek žáků, který nedovolil hlubší interpretaci stanovených hypotéz. Nicméně kvalita výzkumu a jeho výsledků spočívá v naznačeném směru a tendenci v osobnostní dynamice sebevědomí a sebepojetí

žáka, který lze chápat jako varovný signál v tradičně pojatých vztazích mezi kategoriemi sebepojetí, sebevědomí (jejich příčinami) a kategoriemi prospěchu.

Jako vedoucí diplomové práce mohu potvrdit, že vytčené téma bylo pro autorku výzvou, na základě které mohla prokázat nejen svoji odbornou erudici a zaujetí, ale také výraznou etickou odpovědnost. Předloženou práci považuji za přínosnou pro řešení dané problematiky s konkrétním výstupem. Kromě kvalitně zpracovaných teoretických kapitol lze po určitém dopracování učitelům nabídnout dotazník, který jim poskytne alespoň částečný vhled do vnitřního světa žáka, do jeho dosud skrytých obav a preferencí.

V závěrečném hodnocení lze říci, že při zpracování teoretické i empirické části práce autorka prokázala způsobilost samostatného tvůrčího přístupu, teoreticko metodologického uvažování a v nepolehčí řadě velmi kultivovaného vyjádření a pečlivě zpracovaného empirického výzkumu.

Vzhledem k uvedeným kvalitám doporučuji rigorózní práci Daniely Sedláčkové „Možnosti rozvoje zdravého sebevědomí žáka“ předložit jako součást rigorózního řízení.

V Praze 8. dubna 2008

PhDr Hana Krykorková, CSc.
katedra pedagogiky FF UK